ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକ

ଧାନ ଉପର କୀଟ

ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ

Naphalocrocis medinalis

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକର ଶୂକ ଧାନ ଗଛର ପତ୍ରକୁ ନିଜ ଚାରି ପାଖରେ ଗୁଡ଼ାଇ ଦେଇ ପତ୍ରଧାରକୁ ରେଶମ ତନ୍ତୁରେ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଥାଏ । ଏମାନେ ମୋଡ଼ା ହୋଇଥିବା ପତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ରହି ପତ୍ରକୁ ଖାଇବା ଫଳରେ ପତ୍ର ଉପରେ ସିଧାଭାବେ ଧଳା ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦାଗମାନ ଦେଖାଯାଏ ।

ଏହା କେଉଁଠି ଓ କାହିଁକି ହୋଇଥାଏ

ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁଁ ଏହି କୀଟର ବଂଶବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ । କିଆରୀରେ ଅଧିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଓ ଛାଇ ଜାଗା ଥିଲେ ଏବଂ ଧାନ କିଆରୀ ଓ ଏହାର ଚାରିପାଖରେ ଅଧିକ ଅନାବନା ଘାସ ରହିଥିଲେ କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ଜଳସେଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ଧାନ ଚାଷ ହେବା, ବର୍ଷରେ ବାରମ୍ବାର ଧାନ ଚାଷ କରାଯିବା ଓ କୀଟନାଶକ ବ୍ୟବହାର ପରେ କୀଟର ପୁନରୁତ୍‌ଥାନ ଆଦି ଏହି କୀଟ ବୃଦ୍ଧିର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ଅଟେ ।

ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ସମସ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକ ଦେଖାଯାଏ ଓ ଏହା ଖରିଫ ଋତୁରେ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଛାଇଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଅଧିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଏହା ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଗ୍ରୀଷ୍ମମଣ୍ଡଳୀୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି କୀଟ ବର୍ଷତମାମ ସକ୍ରିୟ ରହିଥାଏ, କିନ୍ତୁ ନାତିଶୀତୋଷ୍ଣ ଜଳବାୟୁରେ ଏହା ମେ ମାସରୁ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ମଧ୍ୟରେ ସକ୍ରିୟ ରହିଥାଏ । ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ କୀଟଗୁଡ଼ିକ ରାତ୍ରିଚର ଓ ଦିନବେଳା ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଛାଇଜାଗାରେ ଲୁଚି ରହିଥାନ୍ତି । ଅସୁବିଧା ହେଲେ ମଥ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଉଡ଼ି ଯାଇପାରନ୍ତି ।

ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକ ଆକ୍ରମଣ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିବା ଧଳା ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦାଗ

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

ନିମ୍ନଲକ୍ଷଣମାନଙ୍କୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରନ୍ତୁ :

- ଆକ୍ରାନ୍ତ ପତ୍ରରେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ହୋଇ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଧଳା ଦାଗ ଦେଖାଯାଏ
- ପତ୍ର ମୋଡ଼ି ହୋଇ ନଳ ଆକାରର ହୋଇଥାଏ
- ବେଳେବେଳେ ପତ୍ରର ଅଗ୍ରଭାଗ ପତ୍ରର ମୂଳ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ
- ଅଧିକ ଆକ୍ରାନ୍ତ କିଆରୀରେ ଅନେକ ପତ୍ର ମୋଡ଼ି ହେବା ସହିତ ଫସଲ ପୋଡ଼ିଯିବା ପରି ଦେଖାଯାଏ

ପିଲ ହେବାଠାରୁ ଫୁଲ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟରେ କୀଟର ଉପସ୍ଥିତି ନିରୀକ୍ଷଣ କରନ୍ତୁ :

- ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ରହିଥିବା ଗୋଲାକାର ଅଣ୍ଡା
- କଅଁଳି ଆସୁଥିବା ପତ୍ରର ମୂଳ ଅଂଶକୁ ଶୂକ ଖାଇବା
- ପତ୍ର ମୋଡ଼ି ହୋଇ ତା ଭିତରେ ଶୂକ ରହିଥିବା
- ଗଛରେ କୀଟର ମଳ ପଡିଥିବା

ଶୂକ ଦ୍ୱାରା ପତ୍ର ମୋଡ଼ି ହୋଇ ନଳୀ ହେବା

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

ନିମ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପତ୍ରମୋଡ଼ା ପୋକ ବ୍ୟାପିବାକୁ ରୋକା ଯାଇପାରିବ :

- କୀଟ ପ୍ରତିରୋଧି କ୍ଷମତାଥିବା ବିହନ କିସମ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା କିସମମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନ ଅମଳ ପରେ ଅନ୍ୟ ଫସଲ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ଅଥବା ଜମିକୁ ପଡ଼ିଆ ରଖନ୍ତୁ ।
- ପୁରୁଣା ମୂଳୀ ଫସଲ ଚାଷ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ସମ୍ଭବ ହେଲେ ଧାନ ଅମଳ ପରେ ପାଣି ମଡ଼ାଇ ଜମିକୁ ହଳ କରନ୍ତୁ ।
- କିଆରୀ ଓ ହୁଡ଼ାରୁ ଘାସ ବାହାର କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଅଧିକ ବହଳରେ ରୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
- ସୁଷମ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ଫସଲ କିଆରୀରେ ଗୋଟିଏ କଂଟାଯୁକ୍ତ ବାଡ଼ି ବୁଲାଇଦେଲେ ମୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ପତ୍ର ଖୋଲିଯାଏ ଓ କୀଟର ଶୂକମାନଙ୍କୁ ଶିକାରୀ କୀଟ ଖାଇ ଦେଇଥାନ୍ତି ।
- ଧାନ ରୋଇବାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ୭-୮ ଦିନ ଅନ୍ତରରେ ୩ ଥର ଏକର ପ୍ରତି ୫୦,୦୦୦ ଟ୍ରାଇକୋଗ୍ରାମା ଅଣ୍ଡା ଛାଡ଼ନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୦.୪ ମି.ଲି. କ୍ଲୋରାଂଟ୍ରାନିଲିପ୍ରୋଲ ୧୮.୫% ଏସସି ବା ୨ ଗ୍ରାମ କାରଟାପ୍ ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୫୦% ଏସପି ମିଶାଇ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ।

ଅଧିକାଂଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାସାୟନିକ ଉପାୟରେ କୀଟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ନିଜ ଅଂଚଳର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ପରାମର୍ଶ ନିମନ୍ତେ ଜଣେ ରୋଗପୋକ ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ସମ୍ମୁଖ ଡେଣାରେ ଥିବା ଲମ୍ବା ଦାଗ ଦ୍ୱାରା କୀଟକୁ ଚିହ୍ନି ହୁଏ

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)